

Concept Protocol Schoolmissers

Inleiding

Ieder kind in Nederland heeft recht op (passend) onderwijs, zodat zij zich kunnen ontwikkelen tot mondige, zelfstandige volwassenen, voldoende toegerust om te participeren in de samenleving. In de regionale samenwerking tussen onderwijs, samenwerkingsverbanden en gemeenten in de Kop van Noord-Holland is afgesproken hoe de wettelijke taken worden uitgevoerd. Dit heeft geleid tot dit protocol dat de stappen weergeeft die gezet moeten worden om het missen van school te voorkomen.

Aanleiding

In de Kop van Noord-Holland hebben we de afgelopen jaren te maken met een toenemend aantal kinderen in het primair en voortgezet onderwijs die niet volledig naar school gaan. De redenen van het niet naar school gaan zijn vaak uiteenlopend en complex. (Langdurig) niet op school zijn kan leiden tot belemmeringen in de ontwikkeling van een leerling. Het is daarom nodig dat scholen en hun samenwerkingspartners precies weten wat ze moeten doen als een leerling afwezig is. In een gezamenlijke, passende aanpak waarbij ouders en leerling betrokken worden, wordt zodoende voorkomen dat kinderen school missen.

Passend onderwijs

De schoolbesturen in de Kop van Noord-Holland hebben een nauwe samenwerking met het samenwerkingsverband in deze regio. Deze samenwerking moet leiden tot passende onderwijsondersteuning voor elk kind als dit nodig is. Scholen hebben zorgplicht. Dat wil zeggen dat de school waar een ouder een kind aanmeldt ervoor moet zorgen dat dit kind een onderwijsplek krijgt die past. Schoolbesturen zijn eindverantwoordelijk voor de uitvoering van zorgplicht door scholen. Dit doen zij samen met het samenwerkingsverband, ondersteuning vanuit de gemeenten en mogelijk ook leerplicht. Met deze passende ondersteuning moet het missen van school voorkomen worden.

Verantwoordelijkheden van school:

- Bieden van (passend) onderwijs op school.
- Samenwerken met ouders en andere betrokkenen bij het kind, zoals hulpverlening.
- Wettelijk verantwoordelijk voor het melden van alle soorten ongeoorloofd schoolverzuim bij de leerplichtambtenaar via melding bij het digitale verzuimloket (DUO).
- Ouders doorverwijzen naar ondersteuning van schoolmaatschappelijk werk en/of (sociaal)wijkteam (indien nodig).
- Verzorgen van thuisonderwijs i.s.m. het samenwerkingsverband (indien nodig).
- Zoeken naar een andere plek i.s.m. het samenwerkingsverband (indien nodig).

Thuiszitters of schoolmissers?

Kinderen die niet (volledig) naar school gaan worden in de volksmond 'thuiszitters' genoemd. Landelijk worden verschillende definities gehanteerd voor thuiszitters. Het ministerie van OCW definieert thuiszitters als "*leerlingen die ingeschreven zijn op school, maar langer dan vier weken, zonder geldige reden, thuis zitten*". Daarnaast is er "*absoluut verzuim*". Daarbij gaat het over leerlingen die wel leerplichtig zijn, maar niet op een school zijn ingeschreven, geen vrijstelling hebben en dus ook niet naar school gaan. Een derde groep zijn leerlingen die *vrijgesteld zijn van de leerplicht*. Deze vrijstelling vindt plaats op basis van een specifieke situatie zoals een ernstige, meervoudige beperking.

Het samenwerkingsverband Kop van Noord-Holland spreekt bij voorkeur over schoolmissers in plaats van over thuiszitters. Het uitgangspunt is namelijk dat elk kind zich in de basis graag ontwikkelt en daarmee wil deelnemen aan (een vorm van) onderwijs. De term thuiszitten suggereert mogelijk dat deze kinderen zomaar thuiszitten en niet naar school willen. Dit doet vaak geen recht aan de situatie van deze kinderen.

1. VROEGSIGNALERING EN HET BELANG VAN VERZUIMREGISTRATIE

Het zo vroeg mogelijk constateren dat er mogelijk iets speelt rondom een kind is van belang om zo snel mogelijk te ondersteunen en erger te voorkomen. Eén van de signalen kan verzuim zijn. Daarom is het belangrijk dat verzuim zo goed mogelijk geregistreerd en gemonitord wordt. En dat de juiste partijen op het juiste moment worden ingeschakeld. Een preventieve aanpak van verzuim op school start bij aandacht en waardering voor aanwezigheid. Dit is een verschuiving van een focus op afwezigheid naar een focus op aanwezigheid. In het document "[Aanwezig op school](#)" (Nederlands Jeugdinstituut) vind je zes bouwstenen om samen met alle betrokken partijen de beste voorwaarden op school te creëren. Zodat leerlingen op een school aanwezig willen zijn.

Dit protocol geeft inzicht in de verschillende soorten verzuim en andere redenen van afwezigheid. Het geeft de afspraken weer die met de samenwerkende partijen (onderwijs, gemeente, leerplicht, GGD) zijn gemaakt om school missen te voorkomen en kinderen zo goed mogelijk te ondersteunen en begeleiden in hun ontwikkeling.

2. VERZUIM

Er zijn verschillende soorten verzuim. Allereerst is er onderscheid tussen geoorloofd en ongeoorloofd verzuim.

2.1 GEORLOOFGD VERZUIM

- Ziekte
- Vrijstellingen
- Schorsing
- Verwijdering

Ondanks het feit dat deze vormen van verzuim geoorloofd zijn, wordt er inzet van ouders, school en mogelijke netwerkpartners verwacht.

Wie doet wat

2.1.1 Ziekte

Ouders:

- Melden het kind afwezig op de eerste ziektedag (en uiterlijk binnen twee dagen) voorafgaand aan de aanvang van de lessen. Daarbij geven de ouders aan hoe lang zij verwachten dat het kind ziek zal zijn.

School:

- Registreert ziekmelding en monitort het verzuim. Kortdurend verzuim dienen scholen zelf op te pakken.
- Afhankelijk van de ziekmelding houdt de school contact met de ouders/leerling. Bij twijfel over het ziekteverzuim langer dan 7 aaneengesloten dagen of bij een 4e ziekmelding in een kwartaal heeft de school een gesprek met ouders en eventueel de leerling om afspraken te maken over het verminderen / voorkomen van ziekteverzuim. Bij twijfel over de ziekmeldingen wordt advies gevraagd aan de behandelend arts of aan de GGD.

- Let op! Indien er sprake is van ziekmelding, maar er aanwijzingen zijn dat er andere oorzaken spelen, dient school hierover in gesprek te gaan met ouders en indien nodig, dit direct te melden bij de leerplichtambtenaar. Dit kan al bij 1 uur het geval zijn. Neem een 'niet pluis' gevoel serieus. Vroegtijdig in gesprek gaan is van belang. Bijvoorbeeld door contact te leggen met de jeugdarts van de GGD over achtergrond en aard van de ziekmelding.
- Indien een leerling aantoonbaar langdurig ziek is, onderzoekt school in welke mate een leerling nog belastbaar is voor onderwijs. Eventueel samen met de jeugdarts of het ondersteuningsteam. In een Ondersteuningsteambijeenkomst vraagt school alle betrokkenen aanwezig te zijn om mee te denken over het plan van aanpak. Voor inhoudelijk advies en begeleiding kun je terecht bij een consulent onderwijsondersteuning aan zieke leerlingen. De consulent ondersteunt door, voor de zieke leerling, thuis of in het ziekenhuis, op maat onderwijs te organiseren en begeleiding op sociaal emotioneel gebied te bieden. (www.ziezon.nl). School overlegt de leerplichtambtenaar over het verzuim van de leerling als er zorgen zijn rondom de uitvoering van het plan van aanpak.
- Als ouders niet meewerken aan afspraken en/of een advies van de jeugdarts is er mogelijk sprake van ongeoorloofd verzuim. Dit moet worden gemeld bij Leerplicht.
- Soms kunnen kinderen vanwege psychische of lichamelijke beperkingen tijdelijk niet of niet volledig naar school. De school kan voor deze leerlingen een op maat gemaakt onderwijsprogramma aanbieden door af te wijken van het minimumaantal uren onderwijstijd en legt dit vast in het OPP.
 - Het bevoegd gezag van de school vraagt hiervoor instemming van de inspectie via het Internet Schooldossier (ISD). School blijft zelf verantwoordelijk voor het onderwijs en het ontwikkelprogramma en biedt dit in overleg met de ouders/verzorgers aan.
 - Niet in alle gevallen is instemming met afwijking van onderwijstijd nodig. Als een leerling ziek is (bijvoorbeeld griep heeft) en er is geen noodzaak tot aanpassing van het onderwijsprogramma, dan is instemming niet nodig.
 - Op de website van de onderwijsinspectie kun je meer informatie vinden over de (toepassing van) de Variawet via <https://www.steunpuntpassendonderwijs-povo.nl/document/afwijking-onderwijstijd/>
- Indien een leerling wegens bijvoorbeeld psychische problemen (tijdelijk) niet in staat is om onderwijs te volgen op school, kan school overwegen het onderwijs op een andere plek aan te bieden en legt dit vast in het OPP. Dit kan thuis zijn, of bijvoorbeeld op een dagbestedingsplek of behandelplek. School kan het samenwerkingsverband vragen hierin mee te denken.
- Indien een leerling (geoorloofd) wegens psychische of lichamelijke beperkingen tijdelijk en/of gedeeltelijk niet naar school kan, meldt school dit aan de voorzitter van de CTO.
- Het samenwerkingsverband heeft ook een leerkracht die een aantal uren per week thuisonderwijs biedt. Inzet van de leerkracht wordt toegekend door de CTO-voorzitter. De leerkracht is (na overleg met de CTO-voorzitter) te bereiken via de deskundigenpool. Zie: <https://www.swvkopvan Noordholland.nl/primair-onderwijs/overzicht-deskundigen/>

GGD:

De medewerker van de GGD geeft op verzoek van ouders, school, of in uitzonderlijke gevallen op verzoek van leerplicht een advies met betrekking tot de schoolgang van de leerling. De GGD geeft geen oordeel over het verzuim dat al heeft plaatsgevonden. Het advies wordt aan ouders gegeven en na toestemming van ouders en leerling schriftelijk teruggekoppeld naar school. Zo nodig ook naar de leerplichtambtenaar.

Leerplicht:

De leerplichtambtenaar doet onderzoek in hoeverre er sprake is van ongeoorloofd schoolverzuim en onderneemt actie om het verzuim te stoppen. Die acties kunnen gericht zijn op hulp (jeugdhulptraject), op handhaven (een strafrechtelijk traject) of een duaal traject.

Na toestemming van ouders/ leerling koppelt de leerplichtambtenaar terug naar school en andere relevante betrokkenen.

2.1.2 Vrijstellingen

Er zijn verschillende redenen waarom ouders een vrijstelling voor hun kind aanvragen.

Wie doet wat?**School:**

Behandelen van aanvragen voor:

- vakantieverlof buiten de vastgestelde schoolvakanties t/m 10 schooldagen
- verlof vanwege gewichtige omstandigheden t/m 10 schooldagen
- verlof vanwege verplichtingen voorvloeiend uit godsdienst of levensovertuiging
- verlof op grond van leeftijd leerling (5 jarigenregeling).

Leerplicht:

Beoordelen van aanvragen voor:

- vrijstelling van de inschrijvingsplicht (o.b.v. advies van de GGD-arts)
- vrijstelling wegens het volgen van ander onderwijs
- vervangende leerplicht
- verlof vanwege gewichtige omstandigheden meer dan 10 schooldagen
- vrijstelling vanwege trekkend bestaan.

Bronnen: - LPW art. 3a, 3b, 5sub a, b en c, 5A, 11sub e, f en g, 11a, 13, 13a, 14 en 15

2.1.3 Schorsing

We spreken van een schorsing indien een leerling tijdelijk de toegang tot de lessen of de school is ontzegd. Ouders worden schriftelijk door het bevoegd gezag (schoolbestuurder) op de hoogte gebracht van de reden van schorsing en de wijze waarop het schoolwerk wordt geboden. In de praktijk doet de directeur dit namens het bevoegd gezag. In de brief staan de redenen van de schorsing vermeld en ook de procedure van het eventuele bezwaar. Een schorsing mag niet meer dan 5 schooldagen zijn.

De onderwijsinspectie ontvangt bij een schorsing van meer dan 1 dag een kopie van de schorsing. Na schorsing vindt er een herstel gesprek plaats.

(Bron: LPW artikel 40c WPO)

2.1.4 Verwijdering

Een leerling verwijderen is een uiterste maatregel die door de wetgever aan strikte voorwaarden is gebonden. Voordat het bevoegd gezag het besluit tot verwijdering kan nemen, moet het de leerling (indien ouder dan 12 jaar) en de ouder(s)/verzorger(s) horen.

Voor een leerling van het basisonderwijs moet ook de groepsleerkracht gehoord worden. Voor dat er een besluit genomen wordt, is overleg met de onderwijsinspectie vereist. De leerplichtambtenaar wordt over de verwijderingsprocedure geconsulteerd. School kan eveneens het samenwerkingsverband vragen om mee te denken.

Met ingang van passend onderwijs geldt voor het basisonderwijs, speciaal onderwijs en het voortgezet onderwijs een strikt uitgangspunt. Verwijdering is alleen mogelijk wanneer de plaatsing op een andere passende school geregeld is. Een leerling kan alleen definitief verwijderd worden wanneer er voor de leerling een andere passende onderwijsplek is gevonden. Voor de duur van deze zoektocht is geen wettelijk voorschrift gegeven, maar in het belang van de leerling wel zo snel mogelijk.

Wie doet wat bij schorsen en verwijderen?

School:

School geeft in de schoolgids en op de website informatie aan ouders over het schoolbeleid en de te volgen procedure bij verwijdering en handelt bij een voornemen tot verwijdering volgens dit beleid.

Mocht de verwijdering leiden tot dreigend thuiszitten, worden door de school de stappen voor "schoolmissers" gevolgd.

Zodra een besluit tot verwijdering daadwerkelijk een feit is, zet het bevoegd gezag de volgende stappen:

- Het informeert de leerling en ouder(s)/verzorger(s) schriftelijk over het voornemen tot verwijdering, de reden van de verwijdering en biedt leerling en ouders/ verzorgers gelegenheid te worden gehoord. Hangende de definitieve beslissing kan de leerling geschorst zijn.
- Het informeert de leerling en ouder(s)/verzorger(s) schriftelijk over de verwijdering en de reden daarvoor.
- Het informeert de leerling en ouder(s)/verzorger(s) over de wijze waarop bezwaar tegen de verwijdering gemaakt kan worden.
- Het meldt de uitschrijving binnen 7 dagen bij DUO. (Nadat de school zich ervan vergewist heeft dat de leerling op een andere school is ingeschreven)
- Het stuurt een kopie van zijn brief aan leerling en ouder(s)/verzorger(s) naar de onderwijsinspectie. De leerplichtambtenaar en het samenwerkingsverband kunnen geconsulteerd worden om mee te denken in het proces.

Leerplicht:

Leerplicht registreert het voornemen tot verwijdering van de school. Waar nodig pleegt de leerplichtambtenaar interventies om thuiszitten te voorkomen. De definitieve verwijdering wordt geregistreerd door leerplicht. Leerlingen mogen niet geschorst worden in afwachting van de verwijdering; school zorgt tot de verwijdering voor onderwijs aan de leerling.

(Bronnen: LPW art. 18, WPO art. 40, WEC art. 40, WVO art. 27, Inrichtingsbesluit WVO art. 13 en 14.)

2.2 ONGEORLOOFD VERZUIM

Er is sprake van ongeoorloofd verzuim als een kind zonder geldige reden niet aanwezig is. Bij ongeoorloofd verzuim maken we een onderscheid tussen

- absoluut verzuim (geen schoolinschrijving, ouders zijn verantwoordelijk)
- relatief verzuim ('spijbelen') Onderscheid tussen wettelijk verzuim, overig verzuim en luxe verzuim)

Per verzuimsoort wordt beschreven welke actie wordt verwacht en van wie.

2.2.1 Absoluut verzuim

Er is sprake van absoluut verzuim als een kind niet ingeschreven staat op een school. Om als gemeente in beeld te hebben welke kinderen niet ingeschreven staan op een school, is het van belang dat scholen hun in- en uitschrijvingen tijdig melden bij DUO.

Wie doet wat?

School:

In- en uitschrijvingen binnen 7 dagen digitaal melden bij DUO.

Leerplicht:

Leerplicht schrijft ouders aan van wie de kinderen geen schoolinschrijving hebben. Als blijkt dat er inderdaad sprake is van absoluut verzuim, start de leerplichtambtenaar een onderzoek naar de redenen en zet acties in om het absoluut verzuim te stoppen. De leerplichtambtenaar kan bemiddelen wanneer ouders geen school kunnen vinden. De leerplichtambtenaar neemt dan namens ouders contact op met het samenwerkingsverband. Wanneer ouders niet meewerken, kan er een strafrechtelijk traject ingezet worden.

Ouders:

Ouders/verzorgers zijn verantwoordelijk voor de inschrijving.

2.2.2 Relatief verzuim

Er is sprake van relatief verzuim als een kind staat ingeschreven op een school, maar ongeoorloofd les- of praktijktijd verzuimt. Bij relatief verzuim wordt een onderscheid gemaakt tussen wettelijk verzuim, overig verzuim en luxe verzuim. Per verzuimsoort wordt uitgewerkt wie welke taak en verantwoordelijkheid heeft.

2.2.2.2 Wettelijk verzuim

In de leerplichtwet staat dat scholen verplicht zijn om verzuim van 16 uur in 4 weken binnen 5 werkdagen te melden bij leerplicht. Na het overschrijden van de 16 uur begint een nieuwe periode van 4 weken. Na de eerste 16 uur ongeoorloofde afwezigheid dient een vervolgmelding gedaan te worden zodra er binnen een periode van 4 weken wederom 16 uur ongeoorloofd verzuim is opgebouwd. De school dient te melden, ongeacht of er een actie vanuit school of leerplichtambtenaar loopt.

Wie doet wat?

School:

Informeert ouders over het verzuimbeleid van de school en handelt daarnaar. Indien de school vermoedelijk ongeoorloofd verzuim constateert, zet de school een passende interventie in om dit verzuim te stoppen. School moet in ieder geval met ouders in gesprek. Indien de jongere ouder is dan 12 jaar, gaat de school ook met de jongere in gesprek.

Basisscholen en scholen voor speciaal onderwijs melden bij DUO.

Leerplicht:

De leerplichtambtenaar bekijkt de informatie in de verzuimmelding en de informatie die al bekend is bij leerplicht. Er wordt contact gezocht met school en eventueel met andere betrokkenen. Met de ouders en vanaf 12 jaar samen met de jongere zoekt de leerplichtambtenaar een oplossing voor het verzuim en bespreekt hoe het schoolverzuim in de toekomst kan worden voorkomen. Indien nodig wordt een instelling voor hulpverlening ingeschakeld. Tevens wordt normatief opgetreden. Leerling en ouders worden aangesproken op hun verplichtingen. Bij blijvend verwijtbaar verzuim wordt er een schriftelijke waarschuwing gegeven of er wordt proces-verbaal opgemaakt. Op dit proces-verbaal kan strafvervolgning door het Openbaar Ministerie volgen.

Ook kan er sprake zijn van een duaal traject waar een zorgtraject en een handhavingstraject tegelijkertijd ingezet worden.

In alle gevallen rapporteert de leerplichtambtenaar aan de melder terug, wat er met de melding is gebeurd en welke acties en afspraken gemaakt zijn.

2.2.2.3 Overig verzuim

Overig verzuim is een vorm van relatief verzuim, waarbij meermalen sprake is van ongeoorloofde afwezigheid zich uitend in spijbelgedrag zonder dat er sprake is van luxe verzuim, maar veelal met een problematische achtergrond en minder dan 16 uur in 4 weken. In deze paragraaf wordt beschreven wat school en leerplicht doen bij te laat komen en ander verzuim wat gerelateerd is aan een (vermoedelijk) problematische achtergrond. Overig verzuim gerelateerd aan ziekte staat uitgewerkt bij paragraaf 2.1.1.

Wie doet wat?

School:

Heeft het verzuimbeleid schriftelijk vastgelegd en informeert ouders (en leerlingen) via de schoolgids en de website over het verzuimbeleid bij ziekte en verzuim waarover de school zorgen heeft en handelt hiernaar.

Voordat school een verzuimmelding bij leerplicht doet, zijn ouders geïnformeerd over het verzuimbeleid van de school en over de melding bij leerplicht.

Meldingen verlopen via het DUO verzuimloket. Verzuimstaten worden na melding opgevraagd.

Leerplicht:

De leerplichtambtenaar bekijkt de informatie in de verzuimmelding en de informatie die al bekend is bij leerplicht. Er wordt contact gezocht met school en eventueel met andere betrokkenen. Met de ouders en vanaf 12 jaar samen met ouder(s) en jongere zoekt de leerplichtambtenaar een oplossing voor het verzuim en bespreekt hoe het schoolverzuim in de toekomst kan worden voorkomen. Indien nodig wordt een instelling voor hulpverlening ingeschakeld. Tevens wordt normatief opgetreden. Leerling en ouders worden aangesproken op hun verplichtingen.

Bij blijvend verwijtbaar verzuim wordt er een schriftelijke waarschuwing gegeven of er wordt proces-verbaal opgemaakt. Op dit proces-verbaal kan strafvervolgning door het Openbaar Ministerie. Ook kan er sprake zijn van een duaal traject waar een zorgtraject en een handhavingstraject tegelijkertijd ingezet worden. In alle gevallen rapporteert de leerplichtambtenaar aan de melder terug, wat er met de melding is gebeurd en welke acties en afspraken gemaakt zijn.

2.2.2.4 Luxe verzuim

Luxe verzuim is een vorm van relatief verzuim waarbij zonder toestemming van school of leerplicht buiten de vastgestelde schoolvakanties om van school wordt verzuimd. Ouders zijn hiervoor verantwoordelijk.

Wie doet wat?

School:

School gaat in gesprek met ouders en stelt hen op de hoogte van de melding bij leerplicht. Het verzuim wordt gemeld aan leerplicht via DUO of voor het basisonderwijs met het meldingsformulier.

Leerplicht ontvangt op dag van vermoeden van luxe verzuim graag direct telefonisch contact, voor 10:00 uur 's ochtends, zodat zij een huisbezoek kunnen afleggen. Ook school mag in dit geval een huisbezoek afleggen. In dat geval stemt school af met de leerplichtambtenaar.

Leerplicht:

De leerplichtambtenaar bekijkt de informatie in de verzuimmelding en de informatie die al bekend is bij leerplicht. Er wordt contact gezocht met school en met ouders. De leerplichtambtenaar doet onderzoek naar de verwijtbaarheid van het verzuim. Bij verwijtbaar verzuim wordt proces-verbaal opgemaakt. Op dit proces-verbaal kan strafvervolgning door het Openbaar Ministerie volgen. (NB: als het gaat om maximaal 1 hele schooldag, wordt de eerste keer meestal geen proces-verbaal opgemaakt, maar geeft de leerplichtambtenaar een waarschuwing.

In alle gevallen rapporteert de leerplichtambtenaar aan de melder terug, wat er met de melding is gebeurd en welke acties en afspraken gemaakt zijn.

Bron: MAS

3. SCHOOLMISSERS

Definitie:

Een schoolmisser is een leerplichtige jongere met schoolinschrijving tussen de 5 en 16 jaar of een jongere van 16 of 17 jaar die valt onder de kwalificatieplicht en die ingeschreven staat op een school of onderwijsinstelling en die zonder geldige reden meer dan 4 weken verzuimt, zonder dat hij/zij ontheffing heeft van de leerplicht resp. vrijstelling van geregeld schoolbezoek wegens het volgen van ander onderwijs. (Bron: OCW en Ingrado)

De problematiek rond een thuiszittende leerling vraagt om een integrale aanpak. De leerling en zijn ouders staan centraal. Van alle netwerkpartners, ook aan de school, wordt gevraagd naast leerling en ouders te staan en met hen te kijken hoe de thuiszittende leerling weer naar school kan. Samenwerking met ouders staat hierin centraal. Waar samenwerking met de leerling en ouders onmogelijk blijkt, worden de daarvoor beschikbare (dwang)maatregelen ingezet.

Wie doet wat?

Ouders:

Van ouders wordt verwacht dat zij samen met school en andere relevante partijen zoeken naar een oplossing voor het thuiszitten.

Informereren school over ontwikkelingen die van invloed zijn op het thuiszitten.

School:

Zodra een leerling thuiszit, zo nodig eerder, doet school het volgende:

- Maakt samen met ouders een plan van aanpak met een heldere regie en contactpersoon.
- Roept het ondersteuningsteam bij elkaar.

- Meldt thuiszittende leerlingen uiterlijk na 4 weken of bij 75% verzuim bij het samenwerkingsverband. Dat is op het moment dat de leerling volgens de definitie een thuiszitter wordt.
- Meldt de thuiszitter bij leerplicht, in elk geval bij ongeoorloofd verzuim.
- Houdt regelmatig contact met de thuiszitter en de ouders/verzorgers.
- Schakelt via de contactpersoon van de school het schoolmaatschappelijk werk in of verwijst naar het wijkteam .
- Biedt een aangepast onderwijsprogramma aan.
- Wanneer er vanuit school zorgen zijn rond veiligheid van de leerling zet school de wet meldcode in.

Samenwerkingsverband:

Samenwerkingsverbanden hebben met de komst van de Wet passend onderwijs een belangrijke rol gekregen bij het voorkomen van thuiszitten en bij de terugkeer van thuiszitters naar school.

Vanuit deze verantwoordelijkheid worden de volgende acties ingezet:

- Zoekt waar nodig na een melding van school samen met de school naar een oplossing voor de thuiszitters.
- Checkt het overzicht met schoolmissers wat zij periodiek van leerplicht ontvangen (richtlijn: 4x per jaar). Waar nodig wordt het overzicht besproken. Daarbij wordt rekening gehouden met regionale overlegstructuren.

Leerplicht:

Leerplicht gaat uit van het recht op onderwijs voor elk kind en zoekt daarbinnen wat de leerling wil, kan en moet. Het kind staat binnen de mogelijkheden die er zijn centraal.

Vanuit die visie worden onderstaande acties ingezet:

- Informeert de samenwerkingsverbanden periodiek (richtlijn: 4x per jaar) met een overzicht van absoluut verzuim en bekende schoolmissers. Waar nodig wordt het overzicht besproken. Daarbij wordt rekening gehouden met regionale overlegstructuren.
- Adviseert ouders en scholen, als een leerling thuis zit.
- Overleg schoolmissers
- Geeft op verzoek van ouders en na advies van arts, psycholoog of psychiater een vrijstelling voor de inschrijving op een school af. NB: Deze vrijstelling wordt niet gegeven op grond van handelingsverlegenheid van het onderwijs of omdat er geen passend aanbod van onderwijs en zorg geleverd kan worden.

CJG, JGT en andere zorgpartners:

Soms is er meer nodig, voordat een leerling terug kan naar school. Regelmatig is zorg of behandeling een voorliggend traject, voordat een leerling weer op school kan functioneren.

- Organiseert en/of participeert in overleg met ondersteuningsteam en wijkteam en waar nodig bij 1Kind1Gezin1Plan.

Onderwijsconsulent:

Ouders hebben de mogelijkheid om een onderwijsconsulent in te schakelen. Onderwijsconsulenten zijn aangesteld door de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW) op verzoek van de Tweede Kamer, om ouders en scholen te adviseren en te begeleiden bij onderwijskwesties rond een kind met een handicap, ziekte of stoornis. Het gaat om problematiek rond plaatsing, schorsing, verwijdering, besteding van de gelden of onenigheid over het handelingsplan. Ook proberen onderwijsconsulenten oplossingen te vinden voor kinderen, die langdurig thuis zitten zonder uitzicht op een onderwijsplaats.

Doorzettingsmacht:

Het samenwerkingsverband PO heeft doorzettingsmacht t.a.v. het plaatsen van een leerling op een passende onderwijsplek. D.w.z. dat als een school stelt dat het een leerling niet kan plaatsen, het samenwerkingsverband dit toch kan eisen. Dit betreft echter uitzonderingssituaties.

Geschillen:

Op de website van het samenwerkingsverband staat beschreven hoe omgegaan wordt met geschillen tussen ouders en school.

Bijlage 1: Mogelijkheden terugleiden en beperken schooluitval

Beperken schooluitval

In het protocol is informatie te vinden over de stappen die je kunt/moet zetten rond (dreigend) schoolverzuim. Om leerlingen weer te laten participeren binnen het onderwijs zijn vaak kleine stapjes nodig voordat ze weer volledig aanwezig zijn en onderwijs kunnen volgen. Er is veel mogelijk zolang het maar goed wordt onderbouwd. Als wet- en regelgeving niet altijd naadloos aansluit laten we ons leiden door de bedoeling die in de wet- en regelgeving besloten ligt. Het perspectief van de leerling stellen we voorop en is leidend in de oplossingen die we zoeken. Kortom: we kijken naar wat er wel kan.

- Betrek de leerling en de ouders serieus bij het plan van aanpak. De leerling kan zelf vaak goed aangeven wat hij/zij nodig heeft.
- Werk samen; ga na wie je kunt vragen mee te denken over de aanpak. Denk aan het samenwerkingsverband, de leerplichtambtenaar, het wijkteam, jeugdhulp en de GGD.
- Dispensatie; stel de leerling (tijdelijk) vrij van activiteiten die veel hem/haar vragen. Raakt een leerling bijvoorbeeld snel overprikkeld in vrije situaties kun je overwegen de leerling tijdelijk niet aan de gymles te laten deelnemen, maar op zo'n moment rust in te bouwen. Ook kan zo'n leerling gebaat zijn bij een kwartier later/eerder starten en afronden op school, zodat het niet in de drukte tussen alle leerlingen hoeft te lopen.
- Onderzoek bij welke activiteiten het wél lukt bij de leerling en waar dat in zit. Lukt het bijvoorbeeld wel bij een andere leerkracht, of in een andere groepssamenstelling kijk dan of je dat (tijdelijk) kunt aanpassen.
- Probeer altijd een lijn met schoolactiviteiten te houden. Soms lukt het de leerling in een 1-op-1 situatie te werken in een andere ruimte op school; hoe vaak kun je dat organiseren? Kun je ouders hier mogelijk ook een rol in geven?
- Als de leerling niet naar school kan komen, onderzoek dan op welke wijze je de leerling toch bij het onderwijs kunt betrekken. Is afstandsonderwijs een mogelijkheid? <https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/passend-onderwijs/digitaal-afstandsonderwijs> Kan een leerkracht 1x in de week thuis langsgaan om huiswerk te bespreken en instructie te geven? Staat de leerling open voor contact met andere leerlingen, thuis, online of op school?
- Soms zijn leerlingen gebaat bij een tijdelijke vermindering van lessen; bijvoorbeeld halverwege de week een ochtend thuis schoolwerk maken of ontspannen, zodat de leerling de rest van de week kan volhouden.
- Nodig leerlingen uit voor schoolfeesten als Sinterklaas, Kerst en paasontbijt. Misschien wil de leerling niet, maar zo krijgt hij/zij wel het gevoel erbij te blijven horen.
- Stuur af en toe een kaart namens de klas, of zoek regelmatig telefonisch contact met de leerling.

Wet- en regelgeving aangepaste trajecten voor onderwijs

Symbioseregeling

Maak, indien passend, gebruik van de symbioseregeling: Leerlingen staan ingeschreven bij een school voor (voortgezet) speciaal onderwijs en volgen daar ook het onderwijs. Soms is het voor de leerling passender om een aantal lessen op een andere school te volgen. Dit is wettelijk mogelijk op grond van de zogeheten symbioseregeling.

Een leerling in het speciaal onderwijs of het voortgezet speciaal onderwijs kan een deel van het onderwijsprogramma volgen bij een andere school, een basisschool, een speciale school voor basisonderwijs, een school voor voortgezet onderwijs of een instelling voor educatie en beroepsonderwijs. Dit is geregeld in artikel 24 van de Wec.

Voor leerlingen uit het primair en voortgezet onderwijs geldt dat indien een leerling gedurende een deel van het onderwijsprogramma onderwijs ontvangt op een school voor speciaal onderwijs dan wel voortgezet speciaal onderwijs, op een school voor speciaal en voortgezet speciaal onderwijs, dan wel op een instelling voor speciaal en voortgezet speciaal onderwijs als bedoeld in de Wet op de expertisecentra, telt de tijd gedurende welke de leerling dit onderwijs ontvangt mee voor het aantal uren onderwijs dat de leerling ten minste moet ontvangen. De schoolbesturen van beide scholen moeten dan afspraken maken over de termijn, het programma, de aanwezigheid van leraren onderwijzend personeel en andere begeleiding van de leerling en wanneer de leerling het volledige onderwijsprogramma volgt ook over de financiering en deze vastleggen in een schriftelijke overeenkomst, de symbiose-overeenkomst.

De inspectie gaat ervan uit dat een leerling in het kader van de symbioseregeling per schoolweek ten hoogste 60% van het lesprogramma volgt op de andere school. Wanneer dat meer dan 60% van de onderwijstijd is, gaat de inspectie ervan uit dat inschrijving op die andere school nodig is. Let wel: dit is geen wettelijk bepaalde grens, maar een op basis van de bedoeling van de wet beredeneerde grens. Dat houdt in dat in alle (individuele) gevallen het belang van de leerling moet worden afgewogen tegen het hanteren van deze norm.

Variawet

Maak, waar nodig en mogelijk, gebruik van de Variawet; ook wel bekend als Maatwerk in onderwijstijd.

Soms kunnen kinderen vanwege psychische of lichamelijke beperkingen tijdelijk niet of niet volledig naar school. De school kan voor deze leerlingen een op maat gemaakt onderwijsprogramma aanbieden door af te wijken van het minimumaantal uren onderwijstijd. Alleen bij afwijking op de normale onderwijstijd, vraagt het bevoegd gezag van de school hiervoor instemming van de inspectie via het Internet Schooldossier (ISD). Sinds augustus 2018 bestaat deze mogelijkheid niet alleen meer voor het speciaal onderwijs, maar ook voor het basisonderwijs.

Het afwijken van de verplichte onderwijstijd is een mogelijkheid om extra ondersteuning aan de leerling te bieden. Zo kan de school er optimaal aan werken dat de leerling ondanks de lichamelijke en/of psychische problemen de onderwijsdoelen en de vooraf bepaalde uitstroombestemming behaalt.

Het bevoegd gezag moet de beslissing om de leerling minder onderwijs op school te laten volgen goed onderbouwen. Dit doet het bevoegd gezag aan de hand van een ontwikkelingsperspectief (OPP). Daarnaast verklaart het bevoegd gezag dat de wettelijk vertegenwoordiger(s) van de leerling op de hoogte is/zijn en het handelingsdeel van het OPP heeft/hebben ondertekend. In het OPP wordt onderbouwd waarom de afwijking van onderwijstijd noodzakelijk is voor de leerling, waaruit het op maat aangeboden onderwijsprogramma bestaat en om hoeveel uren onderwijstijd per week het gaat.

Daarnaast wordt in het OPP beschreven hoe de leerling weer toegroeit naar het volledig aantal uren onderwijs op school.

Jaarlijks afwijking van onderwijstijd aanvragen

Doordat een leerling mogelijk niet gelijk en misschien nooit 100% kan deelnemen aan het onderwijs, zal er ieder jaar opnieuw een aanvraag gedaan moeten worden voor afwijking van onderwijstijd totdat de leerling volledig naar school gaat of niet meer is ingeschreven op de school. Binnen 8 weken wordt er een besluit genomen over de aanvraag en ontvangt het bevoegd gezag het besluit. Een toekenning is geldig voor een lopend schooljaar.

De aanvraag voor instemming wordt ingediend via het ISD. Hierin geeft het bevoegd gezag aan dat er een actueel OPP en ingroeiplan is gemaakt voor de leerling. We streven ernaar om **binnen 8 weken** een besluit te nemen over de aanvraag. In de tussentijd kan de school maatwerk bieden aan de leerling. Het besluit wordt aan het bevoegd gezag gestuurd en is geldig voor het lopende schooljaar.